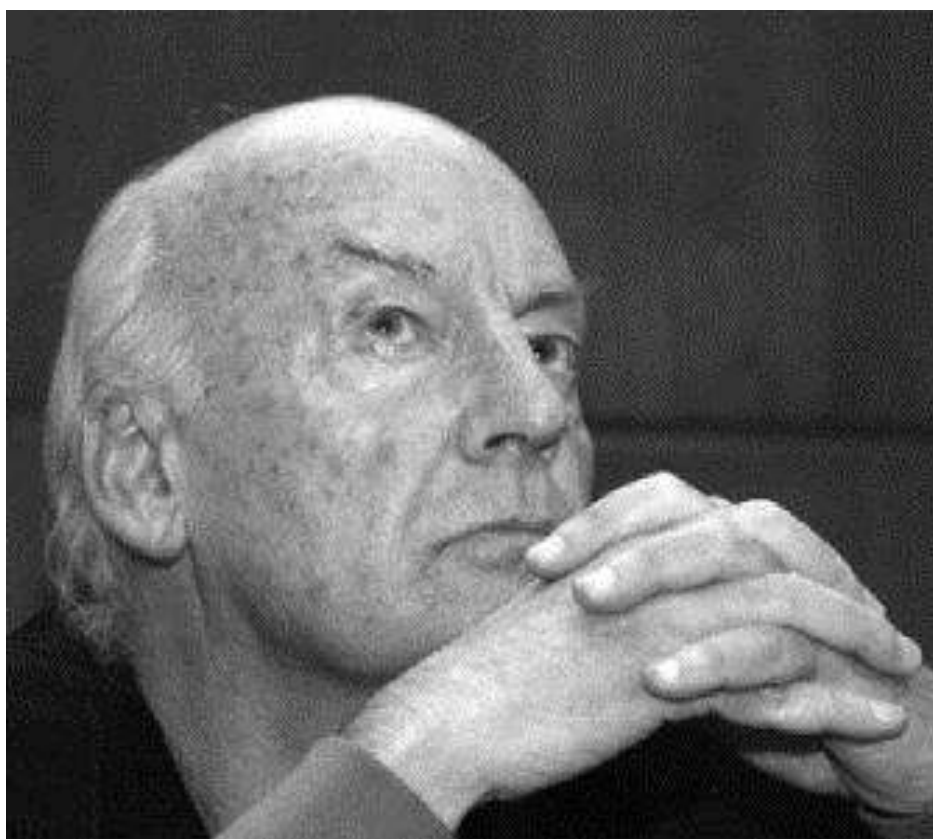

2 Μικρά πεζά του Εδουάρδο Γκαλεάνο

2 Cuentos breves de Eduardo Galeano

Μετάφραση: Άννα Στεργίου
Traducción: Ana Stergiú

Eduardo Germán María Hughes Galeano (Montevideo, Uruguay, 1940- 2015) más conocido como Eduardo Galeano. Fue un periodista y escritor uruguayo, considerado uno de los escritores más influyentes de la izquierda latinoamericana. Sus libros más conocidos, *Las venas abiertas de América Latina* (1971) y *Memoria del fuego* (1986), han sido traducidos a veinte idiomas. En su libro *Las Venas Abiertas de América Latina*, Galeano planteó que la pobreza, el sufrimiento y el «subdesarrollo» de la mayoría de los Estados latinoamericanos, no son un estado natural, sino uno creado por el saqueo económico e histórico comenzado por España y otros países de Europa, y luego por el Reino Unido y los Estados Unidos: «Nuestra riqueza ha generado siempre nuestra pobreza para alimentar la prosperidad de otros». Según Galeano, vivimos en un mundo al revés. En su «Disculpen la molestia», él escribió: ¿Quiénes son los justos, y quiénes los injustos? Si la justicia internacional de veras existe, ¿por qué nunca juzga a los poderosos? No van presos los autores de las más feroces carnicerías. ¿Será porque son ellos quienes tienen las llaves de las cárceles? . . . ¿Es justo un mundo que cada minuto destina 3 millones de dólares a los gastos militares, mientras cada minuto mueren 15 niños por hambre o enfermedad curable? ¿Contra quién se arma, hasta los dientes, la llamada comunidad internacional? ¿Contra la pobreza o contra los pobres? En septiembre de 2010 recibió el premio Stig Dagerman, uno de los más prestigiosos galardones literarios en Suecia, entregado anualmente por la Sociedad Stig Dagerman a aquel escritor que en su obra reconoce la importancia de la libertad de la palabra mediante la promoción de la comprensión intercultural.

Ο Εδουάρδο Γκαλεάνο (Μοντεβιδέο, Ουρουγουάη, 1940-2015), ουρουγουανός δημοσιογράφος και συγγραφέας, θεωρείται ως ένας από τους συγγραφείς της λατινοαμερικανικής αριστεράς με την ισχυρότερη επιρροή. Τα πιο γνωστά βιβλία του, *Οι ανοιχτές φλέβες της Λατινικής Αμερικής* (1971) και *Μνήμη της Φωτιάς* (1986), έχουν μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες. Στο βιβλίο του *Οι ανοιχτές φλέβες της Λατινικής Αμερικής*, ο Γκαλεάνο υποστηρίζει ότι η φτώχεια, τα βάσανα και η «υπανάπτυξη» της πλειοψηφίας των λατινοαμερικανικών κρατών δεν είναι μια φυσική κατάσταση, αντιθέτως έχουν δημιουργηθεί από την οικονομική και ιστορική λεηλασία, αρχικά της Ισπανία και άλλων ευρωπαϊκών χωρών, και στη συνέχεια του Ηνωμένου Βασιλείου και των Ηνωμένων Πολιτειών: «Ο πλούτος μας προκαλούσε πάντα τη φτώχεια μας ώστε να τροφοδοτεί την ευημερία των άλλων». Σύμφωνα με τον Γκαλεάνο, ζούμε σε έναν ανεστραμμένο κόσμο. Στο άρθρο του «Συγγνώμη για την ενόχληση» έγραψε: Ποιοι είναι οι δίκαιοι, και ποιοι οι άδικοι; Εάν πράγματι υπάρχει παγκόσμια δικαιοσύνη, γιατί δεν κρίνει ποτέ τους ισχυρούς; Όσοι διαπράττουν τις πιο άγριες αιματοχυσίες δεν μπαίνουν φυλακή. Μήπως επειδή αυτοί κρατούν τα κλειδιά των φυλακών; . . . Είναι δίκαιος ένας κόσμος που κάθε λεπτό προορίζει 3 εκατομμύρια δολάρια για στρατιωτικές δαπάνες, ενώ κάθε λεπτό πεθαίνουν 15 παιδιά από πείνα ή από ιάσιμες ασθένειες; Ενάντια σε ποιόν οπλίζεται, μέχρι το κόκαλο, η αποκαλούμενη διεθνής κοινότητα; Ενάντια στη φτώχεια ή ενάντια στους φτωχούς; Το Σεπτέμβριο του 2010 κέρδισε το βραβείο Στιγκ Ντάγκερμαν, ένα από τα πιο φημισμένα λογοτεχνικά βραβεία της Σουηδίας. Απονέμεται ετησίως από την Ένωση Στιγκ Ντάγκερμαν σε κείνον τον συγγραφέα που με το έργο του αναγνωρίζει τη σημασία της ελευθερίας του λόγου μέσω της προαγωγής της διαπολιτισμικής κατανόησης

El arte de mandar

Un emperador de China, no se sabe su nombre ni su dinastía ni su tiempo, llamó una noche a su consejero principal y le confió la angustia que le impedía dormir. Le dijo: «*Nadie me teme*». Como nadie le temía nadie lo respetaba. Y como nadie lo respetaba nadie le obedecía. El consejero principal meditó un ratito y opinó: «*Falta castigo*». Y el emperador sorprendido dijo que castigo no faltaba, porque él mandaba a la horca a todo el que no se inclinara a su paso. Y el consejero principal le advirtió: «*Pero esos, esos son los culpables. Si solo se castiga a los culpables, solo los culpables sienten miedo*». El emperador chino pensó y pensó... y llegó a la conclusión de que el consejero principal tenía razón. Y le mandó cortar la cabeza. La ejecución ocurrió en una gran plaza pública, la plaza celestial, la plaza principal del imperio. Y el consejero fue el primero de una larga lista.

Η τέχνη του εξουσιάζειν

Ένας κινέζος αυτοκράτορας -άγνωστο το όνομά του, η δυναστεία του ή η εποχή του- κάλεσε ένα βράδυ το βασικό του σύμβουλο και του εκμυστηρεύτηκε την αγωνία του, που δεν τον άφηγε να κοιμηθεί. Του είπε: «*Κανείς δε με φοβάται*». Εφόσον κανείς δεν τον φοβόταν, κανείς δεν τον σεβόταν. Κι εφόσον κανείς δεν τον σεβόταν, κανείς δεν τον υπάκουε. Ο βασικός σύμβουλος στοχάστηκε για λίγο κι αποκρίθηκε: «*Λείπει η τιμωρία*». Έκπληκτος αυτοκράτορας, είπε ότι η τιμωρία δεν έλειπε, αφού εκείνος έστελνε στην αγχώνη όποιον δεν υποκλινόταν στο πέρασμά του. Κι ο βασικός σύμβουλος παρατήρησε: «*Μα εκείνοι, εκείνοι είναι οι ένοχοι. Αν τιμωρείτε μόνο τους ενόχους, μόνο οι ένοχοι θα φοβούνται*». Ο κινέζος αυτοκράτορας το σκέφτηκε, το ξανασκέφτηκε... και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο βασικός σύμβουλος είχε δίκιο. Και διέταξε να του κόψουν το κεφάλι. Η εκτέλεση έλαβε χώρα σε μια μεγάλη δημόσια πλατεία, την ουράνια πλατεία, την κεντρική πλατεία της αυτοκρατορίας. Κι ο σύμβουλος ήταν ο πρώτος από μια μακροσκελή λίστα.

El Héroe

Desde siempre, las mariposas y los flamencos y las golondrinas y las ballenas y los salmones viajan miles de leguas por los libres caminos del aire y del agua. No son libres en cambio, los caminos del éxodo humano. Inmensas caravanas andan por el mundo, caravanas de fugitivos de la vida imposible que huyen de las guerras pero sobre todo huyen de los salarios exterminados y de los suelos arrasados. Sebastián Salgado los fotografió. En más de cuarenta países y a lo largo de mucho tiempo los fotografió. Y él me contó que toda esa inmensa desventura humana, cabe en apenas un segundo. Que un segundo, solo un segundo, suma toda la luz que entró en su cámara para fotografiar. Un segundo, apenas una guiñada en los ojos del sol. Un instantito en la memoria del tiempo.

Ο Ήρωας

Ανέκαθεν, οι πεταλούδες, τα φλαμίνγκο, τα χελιδόνια, οι φάλαινες κι οι σολομοί ταξιδεύουν χιλιάδες λεύγες μέσα από τους ελεύθερους δρόμους του αέρα και του νερού. Δεν είναι ελεύθεροι όπως οι δρόμοι για τη μετακίνηση των ανθρώπων. Αμέτρητα караβάνια ταξιδεύουν ανά τον κόσμο, караβάνια από φυγάδες μιας ανυπόφορης ζωής, που δραπετεύουν απ' τους πολέμους, αλλά κυρίως δραπετεύουν απ' τους εξοντωτικούς μισθούς και την ερειπωμένη γη. Ο Σεμπασιάν Σαλγάδο τους φωτογράφησε. Σε περισσότερες από σαράντα χώρες και για μεγάλο χρονικό διάστημα τους φωτογράφιζε. Κι ο ίδιος μου είπε ότι όλη αυτή η απέραντη κακοτυχία του ανθρώπου, χωρά μόλις σε ένα δευτερόλεπτο. Ότι ένα δευτερόλεπτο, μόνο ένα δευτερόλεπτο, συγκεντρώνει όλο το φως που μπαίνει στο φακό του για να τη φωτογραφήσει. Ένα δευτερόλεπτο, σχεδόν ένα κλείσιμο στα μάτια του ήλιου. Μια στιγμούλα στη μνήμη του χρόνου.